

Sabima kartleggingsnotat 14-2020

Kartlegging av storsopp i Sør-Varanger 2020

Av Line Moe, Miraculix, Sør-Varanger Sopp- og Nyttevekstforening

Soppåret 2020

Hovedmålet vårt for kartlegging inneværende år har vært å finne steder vi kan arrangere turer til under høstsoptreffet 2022. Vi har mao. hatt fokus på Pasvik.

Soppåret 2020 har vært eventyrlig her i nord. Enkelte steder vokste soppene formelig i klaser. For eksempel var Pasvikdalen flekkvis tapetsert med smørsopp og seig kusopp. Det var så mye av disse soppene at vi nesten glemte å registrere dem. Det samme kan sies om rødbrun pepperriske (en sopp som ser ut til å komme uansett om soppåret er godt eller dårlig). Hadde vi registrert alle smørsopper, seige kusopper og rødbrune pepperriske vi støtte på, hadde vi ikke blitt ferdig å registrere i år. Vi fant sopp «over alt». Men vi fant ikke bare kjente sopper; vi fant stadig nye sorter som vi ikke har sett før.

Matsopp det var mye av i år, var foruten de ovennevnte også skjegggriske og brunskrubben. Disse kom tidlig og fantes hele sesongen. Rødskrubben kom noe senere. Heller ikke den var i fåtall. Selv om vi ikke fikk registrert så mange av de mer ettertraktede matsoppene steinsopp, trompetsopp og kantarell, har vi fått rapporter om at det var mange av disse også. Et morsomt matsoppfunn for oss var krans-

musserongen. Denne fant vi ikke så mye av, men den var ikke desto mindre morsomt å finne. Vi fant mindre rimsopp og blek piggsopp enn vi hadde forventet.

Av ikke-matsopper kan i tillegg nevnes et par eksempler som overrasket oss med sin tallrikhet; rødskevanelslørsopp og den rødlistede furugråkjuke. Vi var ikke kjent med furugråkjuke fra før av, men den skulle vise seg å vokse i stort antall på flere lokasjoner i Pasvik. Vi som tidligere har lett med lupe etter rødskevanelslørsoppen, kunne i år nesten plukke den med bærplukker på enkelte flekker.

Miraculix fikk anledning til å sende to personer på soppfagkurset i Espedalen. Vi lærer stadig nye ting, men vi må allikevel gå forbi en del sopper. I år som i fjor har vi gått forbi en del hettesopper, flathatter, slørsopper, rødsporer og kjuker rett og slett fordi vi ikke har kjennskap til dem og heller ikke har prioritert å lære oss om dem.

Vi har også gått forbi en del av piggsoppene vi fant. Det vokste mye piggsopp i tørre partier av furuskogen i år, men vi er foreløpig ikke kjent med alle variantene av disse. Det får komme som et framtidig prosjekt å bli kjent med alle disse spennende piggsoppene. Det samme kan sies om musserongene. Vi har registrert en del av funnene, men der vi har vært usikre, har vi rett og slett måttet unnlate å registrere dem.

Vårt planlagte musserongarrangement med Gro Gulden måtte dessverre utsettes. Vi håper på å få til en musserongvandring med Gulden i Pasvik neste september.

Totalt har vi registrert 105 ulike arter fordelt på 573 funn.

De som har deltatt på registreringsturer er våre soppakkyndige Irene Karlsen, Hege Rasmussen, Rigmor Øien Guvåg og Line Moe. I tillegg har andre medlemmer deltatt på noen av turene våre (Alette Sibbern, Terje Ryeng, Henna-Maria Oshaug).

Fotografier: Line Moe

Emneord: *Soppkartlegging, furuskoger, Sør-Varanger, Pasvikdalen*

Steder og funn

Som sagt var formålet med registreringsturene å finne spennende soppsteder til høstsopptreffet 2022. Vi hadde noen forventinger om hva vi kunne finne på de ulike stedene da vi valgte steder.

Vi var på ni kartleggingsturer (to av dem registrert på samme dato). Disse presenteres nedenfor etter dato.

En heksering av soppjegere (Bak f.v Rigmor Øien Guvåg, Terje Ryeng, Alette Sibbern og Irene Karlsen. Hundene: Obelix og Maximus)

26/8 Kvartsverket ved Svanvik

Vi hadde ingen spesielle forventningene til denne turen. Områdene rundt Svanvik skuffer aldri når vi er på sopptur. Derfor antok vi at vi ville finne spennende sopper uansett hva det måtte være vi fant.

Fra dette området registrerte vi 42 ulike arter fordelt på 96 funn. Følgende arter ble registrert:

grønn anistraktsopp *Clitocybe odora*
 brunskrubbe *Leccinum scabrum* –
 skjegggriske *Lactarius torminosus* –
 smørsopp *Suillus luteus* -
 blek skjegggriske *Lactarius pubescens*
 storkremle *Russula paludosa* –
 lakssopp *Laccaria laccata* -
 rød fluesopp *Amanita muscaria* –
 sinobergrynhatt *Cystoderrella cinnabarina*
 gul ekornnøtt *Rhizopogon luteolus*
 brun begersopp *Peziza badia* -
 teglrød kragemusserong *Tricholoma focale* -
 svart begermorkel *Helvella corium* -
 kanelslørsopp *Cortinarius cinnamomeus* -
 rødbelteslørsopp *Cortinarius armillatus* -
 rødskivekanelslørsopp *Cortinarius semisanguineus*
 bittersopper *Gymnopilus* -
 svartskrubbe *Leccinum variicolor* -
 rødbrun pepperriske *Lactarius rufus* -
 gulrød kremle *Russula decolorans* -
 giftkremle *Russula emetica* -
 fregnebittersopp *Gymnopilus penetrans* -
 pluggsopp *Paxillus involutus* -
 rødskrubbe *Leccinum versipelle* -
 bjørkevokssopp *Hygrophorus hedrychii* -
 mandelkremle *Russula integra* -

grå kamfluesopp *Amanita vaginata* -
 kjeglevokssopp *Hygrocybe conica* -
 ekornnøtter *Rhizopogon* -
 grønnskremle *Russula aeruginea* -
 sleipløringsopp *Cortinarius mucosus* -
 hulriske *Lactarius trivialis* -
 brunkjøttbukkesopp *Cortinarius traganus* -
 kokosriske *Lactarius glycosmus* -
 svovelsopper *Hypholoma* -
 seig kusopp *Suillus bovinus* -
 tyttebærklumblad *Exobasidium vaccinii* -
 mild gulskremle *Russula claroflava* -
 flatklokkehatt *Galerina marginata* -
 fløyelsrørsopp *Xerocomus ferrugineus* -
 sandkjuke *Coltricia perennis* -
 sotriske *Lactarius lignyotus* -

29/8 Sortbrysttjern, Øvre Pasvik Nasjonalpark

Forventningen på denne turen var å finne musseronger. Fra dette området registrerte vi 24 ulike arter fordelt på 58 funn. Følgende arter ble registrert:

Rødskevaneløringsopp *Cortinarius semisanguineus*

brunkjøttbukkesopp *Cortinarius traganus*

seig kusopp *Suillus bovinus* -

sandsopp *Suillus variegatus* -

rødbrun pepperriske *Lactarius rufus* -

smørsopp *Suillus luteus* -

flekkrotsopp? *Rhodocollybia maculata* -

blå brunpigg *Hydnellum caeruleum* -

brunskrubbe *Leccinum scabrum* -

rødskrubb *Leccinum versipelle* -

rimsopp *Cortinarius caperatus* -

fregnebittersopp *Gymnopilus penetrans* -

brungul stubbemusserong

Tricholomopsis decora

Storkremle *Russula paludosa*

Pluggsopp *Paxillus involutus*

furugråkjuke *Boletopsis grisea*

gulrød kremle *Russula decolorans* -

kransmusserong *Tricholoma matsutake* -

ferskenhatt *Phyllotopsis nidulans* -

lakssopp *Laccaria laccata* -

bitter riddermusserong *Tricholoma aestuans*

teglrød kragemusserong *Tricholoma focale*

grå knippesopp *Lyophyllum decastes* -

riddermusserong *Tricholoma equestre* -

Vi gjør oppmerksom på at vi har registrert flekkrotsopp som et usikkert funn da vi ikke er kjent med denne fra før av. Først trodde vi det var en eller annen form for musserong, derfor fattet vi interesse for den. Vi hadde lyst til å få dem registrert fordi vi ønsker å bli litt mer kjent med denne i framtida.

30/8 Elgryggen

Vi hadde ingen spesielle forventningene til denne turen. Skogen i dette området er spennende rent soppmessig. Her finner vi både partier med overvekt av furutrær samt partier med mye løvtrær. Fra dette området registrerte vi 40 ulike arter fordelt på 83 funn. Følgende arter ble registrert:

Sleipslørsopp *Cortinarius mucosus* -
svartskrubb *Leccinum variicolor* -
rødskrubb *Leccinum versipelle* -
smørsopp *Suillus luteus* -
sandkjuke *Coltricia perennis* -
kokosriske *Lactarius glyciosmus* -
rødbrun pepperriske *Lactarius rufus* -
skjeggriske *Lactarius torminosus* -
mild gulkremle *Russula claroflava* -
lakssopp *Laccaria laccata* -
reddiksopper *Hebeloma* -
furukonglehatt *Strobilurus stephanocystis* -
fregnebittersopp *Gymnopilus penetrans* -
pepperrørsopp *Chalciporus piperatus* -
svartriske *Lactarius necator* -
gulrød kremle *Russula decolorans* -
storkremle *Russula paludosa* -
brun begersopp *Peziza badia* -
kanelslørsopp *Cortinarius cinnamomeus* -
mandelkremle *Russula integra* -
furugråkjuke *Boletopsis grisea* -
blå brunpigg *Hydnellum caeruleum* -
rødbelteslørsopp *Cortinarius armillatus* -
fløyelsrørsopp *Xerocomus ferrugineus* -
rosa sleipsopp *Gomphidius roseus* -
seig kusopp *Suillus bovinus* -
hulriske *Lactarius trivialis* -
honningslørsopp *Cortinarius stillatitius* -
sommermunkehat *Melanoleuca strictipes* -
bjørkemusserong *Tricholoma fulvum* -
rødskevanelslørsopp *Cortinarius semisanguineus* -
stubbeskjellsopp *Kuehneromyces mutabilis* -
rabarbrasopp *Chroogomphus rutilus* -
pluggsopp *Paxillus involutus* -
ringløs smørsopp *Suillus granulatus* -
giftkremle *Russula emetica*

rimsopp *Cortinarius caperatus* -
 sandsopp *Suillus variegatus* -
 gul trompetsopp *Craterellus lutescens* -
 gul ekornnøtt *Rhizopogon luteolus*

1/9 På vei mot Tretriksøysa, Øvre Pasvik Nasjonalpark

Forventningene til denne turen var å finne musseronger og piggopp. Fra dette området registrerte vi 38 ulike arter fordelt på 136 funn. Følgende arter ble registrert:

Kanelslørsopp *Cortinarius cinnamomeus* –
 rødskivekanelslørsopp *Cortinarius semisanguineus*
 rosa sleipsopp *Gomphidius roseus* -
 seig kusopp *Suillus bovinus*
 smørsopp *Suillus luteus*
 sandsopp *Suillus variegatus*
 sandkjuke *Coltricia perennis*
 rødbrun pepperriske *Lactarius rufus* –
 riddermusserong *Tricholoma equestre* -
 teglirød kragemusserong *Tricholoma focale*
 rødskrubbe *Leccinum versipelle* –
 kokosriske *Lactarius glycosmus* –
 furugråkjuke *Boletopsis grisea* –
 lurvesøtpigg *Phellodon fuligineoalbus* –
 lakssopp *Laccaria laccata* -
 rabarbrasopp *Chroogomphus rutilus* -
 grå knippesopp *Lyophyllum decastes* -
 finskjellet musserong *Tricholoma imbricatum*
 dråpemusserong *Tricholoma pessundatum*
 fregnebittersopp *Gymnopilus penetrans* –
 såpemusserong *Tricholoma saponaceum* –
 furuskjellpigg *Sarcodon squamosus* -
 bitter riddermusserong *Tricholoma aestuans*
 storkremle *Russula paludosa* -
 reddiksopper *Hebeloma* -
 rød fluesopp *Amanita muscaria* –
 rødbelteslørsopp *Cortinarius armillatus*
 rimsopp *Cortinarius caperatus* –
 brunskrubbe *Leccinum scabrum* –
 pluggsopp *Paxillus involutus* -
 gulrød kremle *Russula decolorans*
 blå brunpigg *Hydnellum ceruleum* –
 steinsopp *Boletus edulis*
 fløyelsrørsopp *Xerocomus ferrugineus* –
 bispelue *Gyromitra infula*
 grønnkremle *Russula aeruginea* –
 brunkjøttbukkesopp *Cortinarius traganus*
 ringløs smørsopp *Suillus granulatus* –
 storkremle *Russula paludosa*

Vi måtte dessverre la mange spennende sopper stå uregistrert av kapasitetshensyn, spesielt piggsopper.

5/9 Skjellbekken og internatet på Strand

Vi slo sammen disse to stedene for å spare kjøring. Forventningene til denne turen var å finne piggsopper, sleipsopper og risiker på Skjellbekken samt gullskjellsopp på Strand. Fra dette området registrerte vi 40 ulike arter fordelt på 64 funn. Følgende arter ble registrert:

Fregnebittersopp *Gymnopilus penetrans*
svovelsopp *Hypholoma capnoides* –
steinsopp *Boletus edulis*
kokosriske *Lactarius glyciosmus* -
rødbrun pepperriske *Lactarius rufus* –
storkremle *Russula paludosa*
lakssopp *Laccaria laccata* –
såpemusserong *Tricholoma saponaceum*
sandsopp *Suillus variegatus* -
rød fluesopp *Amanita muscaria*
mild gulkremle *Russula claroflava*
gulrød kremle *Russula decolorans* –
svartriske *Lactarius necator* –
frostvokssopp *Hygrophorus hypothejus* –
reddiksopper *Hebeloma* –
furuskjellpigg *Sarcodon squamosus* -
lysfiolett slørsopp *Cortinarius alboviolaceus*
pepperrørsopp *Chalciporus piperatus*
smørsopp *Suillus luteus* -
sandkjuke *Coltricia perennis* -
hulriske *Lactarius trivialis* -
rimsopp *Cortinarius caperatus* -
blek flathatt *Gymnopus dryophilus* -
flekkrotsopp *Rhodocollybia maculata* -
furugråkjuke *Boletopsis grisea* -
pluggsopp *Paxillus involutus* -
torvnavlesopp *Lichenomphalia umbellifera* -
seig kusopp *Suillus bovinus* -
gullskjellsopp *Phaeolepiota aurea* -
kjeglevokssopp *Hygrocybe conica* -
hvit knippesopp *Leucocybe connata* -
stubbeskjellsopp *Kuehneromyces mutabilis* -
bjørkemusserong *Tricholoma fulvum* -
brunskrubbb *Leccinum scabrum* -
fløyelsrørsopp *Xerocomus ferrugineus* -
sinobergrynhatt *Cystoderma cinnabarina* -
beiterødspore *Entoloma sericeum* -
skjeggriske *Lactarius torminosus* -
honningsopper *Armillaria* -
grå blekksopp *Coprinopsis atramentaria*

8/9 Sortbrysttjern, Øvre Pasvik

Forventningene til denne turen var å finne musseronger og piggsopp. Fra dette området registrerte vi 32 ulike arter fordelt på 62 funn. Følgende arter ble registrert:

rimsopp *Cortinarius caperatus* -
rødskevikelørslørsopp *Cortinarius semisanguineus* -
lakssopp *Laccaria laccata* -
gulskivevokssopp *Hygrophorus karstenii* -
teglrød kragemusserong *Tricholoma focale* -
kransmusserong *Tricholoma matsutake* -
gråmusserong *Tricholoma portentosum* -
sandsopp *Suillus variegatus* -
rødbrun pepperriske *Lactarius rufus* -
blå brunpigg *Hydnellum caeruleum* -
sleipslørsopp *Cortinarius mucosus* -
svovelsopp *Hypholoma capnoides* -
bitter riddermusserong *Tricholoma aestuans* -
furuskjellpigg *Sarcodon squamosus* -
honningslørsopp *Cortinarius stillatitius* -
dråpemusserong *Tricholoma pessundatum* -
kokosriske *Lactarius glyciosmus* -
furugråkjuke *Boletopsis grisea* -
såpemusserong *Tricholoma saponaceum* -
smørsopp *Suillus luteus* -
sandkjuke *Coltricia perennis* -
gulrød kremle *Russula decolorans* -
okergul grynhatt *Cystoderma amianthinum* -
kanelslørsopp *Cortinarius cinnamomeus* -
stor reddiksopp *Hebeloma sinapizans* -
storkremle *Russula paludosa* -
rimsopp *Cortinarius caperatus* -
brunskrubbb *Leccinum scabrum* -
rødskrubb *Leccinum versipelle* -
seig kusopp *Suillus bovinus* -
hulriske *Lactarius trivialis* -
skarp rustbrunpigg *Hydnellum peckii* -
kastanjemusserong *Tricholoma albobrunneum* -

19/9 Melkefoss

Forventningene til denne turen var å finne furuskjellpigg og lerkesopp. Fra dette området registrerte vi 7 ulike arter fordelt på 7 funn. Følgende arter ble registrert:

teglrød kragemusserong *Tricholoma focale* -
brunskrubbb *Leccinum scabrum* -
rødskrubb *Leccinum versipelle* -
seig kusopp *Suillus bovinus* -
lerkesopp *Suillus grevillei* -
smørsopp *Suillus luteus* -
furuskjellpigg *Sarcodon squamosus* -

27/9 Lyngbekken, Øvre Pasvik

Forventningene til denne turen var å finne musseronger, om vi fant noe. Det hadde vært frost natt til 27/9, så vi visste ikke hva vi kom til å finne. Fra dette området registrerte vi 26 ulike arter fordelt på 42 funn. Følgende arter ble registrert:

- Rødskevanelørsopp *Cortinarius semisanguineus* -
- frostvokssopp *Hygrophorus hypothejus* -
- bitter riddermusserong *Tricholoma aestuans*
- dråpemusserong *Tricholoma pessundatum* -
- reddiksopper *Hebeloma* -
- grå knippesopp *Lyophyllum decastes* -
- rødskrubb *Leccinum versipelle* -
- sandsopp *Suillus variegatus* -
- rødbrun pepperriske *Lactarius rufus* -
- hulriske *Lactarius trivialis* -
- blå brunpigg *Hydnellum caeruleum* -
- pluggsopp *Paxillus involutus* -
- finskjellet musserong *Tricholoma imbricatum* -
- sandkjuke *Coltricia perennis* -
- lakssopp *Laccaria laccata* -
- rabarbrasopp *Chroogomphus rutilus* -
- kokosriske *Lactarius glyciosmus* -
- teglrød kragemusserong *Tricholoma focale* -
- riddermusserong *Tricholoma equestre* -
- gråmusserong *Tricholoma portentosum* -
- flekkrotsopp *Rhodocollybia maculata* -
- seig kusopp *Suillus bovinus* -
- svovelsopp *Hypholoma capnoides* -
- såpemusserong *Tricholoma saponaceum* -
- smørsopp *Suillus luteus* -
- frynsesopp *Thelephora terrestris* -

Det var frost i lufta da vi kom ut i skogen. Vi fant en del frosne sopp, spesielt der sola ikke hadde fått varmet opp terrenget. Området inneholdt en del av de brune musserongene som vi ikke er helt sikre på, derfor måtte vi gå forbi en del av dem. Vi tenker da spesielt på kastanjemusseronger, finskjellede musseronger og dråpemusseronger og desslike.

4/10 Elvenesparken

Forventningene til denne turen var å finne sopper vi ikke har funnet før. Dette er en område veldig ulikt de andre skogene vi har besøkt da dette er en plantet samling av trær som normalt ikke vokser i vårt område. Stedet ligger nydelig til ved utløpet av Pasvikelva og med utsyn mot Boris Gleb. Vårt besøk var veldig sent i sesongen. Normalt har soppen tørket bort på denne tida. Vi ville allikevel ta en tur innom disse edelgranskogene siden det til nå hadde vært uvanlig høye temperaturer for årstida. Fra dette området registrerte 20 ulike sopper på 25 funn:

vintersopp *Flammulina velutipes*
 brunskrubbe *Leccinum scabrum*
 giftkremle *Russula emetica*
 pærerøksopp *Lycoperdon pyriforme* –
 ametystsopp *Laccaria amethystina*
 hvit anistraktsopp *Clitocybe fragrans* –
 reddikmusserong *Tricholoma stiparophyllum*
 svartriske *Lactarius necator*
 skjeggriske *Lactarius torminosus* -
 turkistraktkremle *Russula chloroides* -
 nøttekremle *Russula vesca* -
 kanelslørsopp *Cortinarius cinnamomeus* -
 honningsopper *Armillaria* -
 bjørkeøsterssopp *Pleurotus pulmonarius* -
 fløyelsrørsopp *Xerocomus ferrugineus* -
 blek skjeggriske *Lactarius pubescens* -
 rød fluesopp *Amanita muscaria* -
 rødskrubbe *Leccinum versipelle* -
 engvokssopp *Cuphophyllus pratensis* -
 kjeglevokssopp *Hygrocybe conica*

Sist vi var i Elvenesparken (i 2018), var det svært overgrodd, og vi stoppet for tidlig fordi vi ikke skjønnte at det fantes skogplantefelter lenger inn i parken. Denne gangen hadde kommunen ryddet vekk viltvokst bjørk slik at det var mer oversiktlig og framkommelig. Vi fikk nå tilgang til edelgranfelter med blant annet fjelledelgran, sibiredelgran og lutziigran. Vi anser disse skogene som spennende, men funnene ble nok begrenset av at vi var der sent på sesongen i år.

Antall ulike arter registrert i 2020

Vi har totalt sett registrert 105 ulike arter fordelt på 573 funn på de registreringsturene vi har gjort i forbindelse med Sabima-registreringene våre. I tillegg har vi som privatpersoner registrert noe på egenhånd.

Et par registreringer/funn vi har gjort i år som ikke er registrert under Sabimas prosjekt, men som vi mener er interessante å nevne:

- Gulporet fåresopp – denne soppen ble levert til oss av et medlem i Miraculix som hadde funnet den på tomte si på Elvenes. Vi dro dit for å undersøke funnene nærmere og fant med dette vår første fåresopp.
- Porfyrshampinjongen – denne soppen ble levert til oss av en følger på vår Facebookside. Hun har erfaring med å finne sjampinjonger, men kunne ikke finne ut av denne (som hun hadde funnet i veikanten i Skiippagurra). Vi har tatt belegg av denne, men har ikke funnet noen som kan mikroskopere den for oss.

Konklusjon

Vi er positivt overrasket over soppåret 2020. Ikke bare var det mye sopp, vi fant også flere typer som vi ikke har funnet tidligere.

Sør-Varanger er en stor kommune. Vi har bare registrert noen få steder i kommunen. I år la vi hovedtrykket på Pasvik, noe vi kommer til å gjøre også til neste år også pga. høstsopptreffet vi skal arrangere i 2022. Når vi etterhvert utvider våre søk, har vi fortsatt mange lokasjoner på lista vår, steder som er lite kartlagte. Vi har for eksempel ikke registrert noe i Jarfjord, Bugøyfjord og på Bugøynes, bare for å nevne noen spennende steder.

Årets soppregistreringer har vært lærerike for alle som har deltatt på registreringsturene. Vi utvider stadig vår horisont, og vi prøver å spre kunnskap til flere enn bare de soppakkyndige i foreninga. I år har vi tatt med oss nye medlemmer på registreringsturene, noe vi håper kan gi utslag i nyrekruttering til soppakkyndigutdanning eller rett og slett bare til generell kompetanseheving i foreninga.

Takk til Sabima som gir oss støtte til å utføre disse turene. Det er ekstra motiverende for oss å vite at de registreringene vi som amatører utfører kan være til nytte.

